



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

14. de Sigillo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

- 9 Confessarius pœnitentē, dum peccata sua recen-
set, facilè interpellare non debet, interdum tamen
de numero, de consuetudine, aut alia circumstan-
tia necessaria interrogationem interponere licet.
Et hæc ideò ne peccata, quæ vix præ verecundia
pœnitens expressit semel debeat, postea repetat de
numero aut circumstantia denuo interrogatus.
- 10 Confessarius nunquam absoluere potest eum,
quem putat dispositum non esse, aut non integrè
præposse confessum, sed interdum dimittere de-
bet, vt melius se præparet, nam dolor ex motu
supernaturali, & integra confessio, quatenus mora-
liter fieri potest, secundum numerum & speciem ad
substantiam sacramenti pertinent, ideo nisi pœni-
tens hæc duo habeat, absolutionis capax non
est, ideoque confessarius sacrilegium committit, si
talem ita dispositum absoluat. Plerunque tamen
expedit in ipsa confessione interrogationibus & ad-
monitionibus hominem iuuari ac dispositum red-
dere, nam ad rationem iudicii spectat, vt causa in-
tegrè cognoscatur, antequam sententiam ferat; sa-
cramentum autem pœnitentiæ habet se per mo-
dum iudicii, sicut dicit Trident. Ergo si pœnitens
propter imperitiam non integrè causam proponat,
ad officium confessarii, tanquam iudicis per se & or-
dinarie, pertinet defectum eius supplere, vt sacra-
mentum ritè ac debito modo perficiatur, id tamen
intellige pro capacitate confitentis.

C A P. XIV.

De sigillo Confessionis.

- 1 Sigillum Confessionis est obligatio strictissima
(sub pœna depositionis, quippe cum interdum
reue-

reuelatorem degradatum, & seculari potestati traditur legamus) & detractionis in arctissimum monasterium) in omni casu obligans ad secreta (etiam post mortem confitentis) tenenda ea, quæ dicta sunt, in ordine ad sacramentalem absolutionem, etiamsi absolutio non secuta.

Ratio petitur ex perpetua traditione & praxi Ecclesiae, quia diuinum à Christo præceptum traditum fuit ut in nullo casu ynquam sacramentalem confessionem reuelare liceat, valdè quidem conuenienter naturæ & institutioni huius sacramenti, ne quod in salutem fidelium institutum est, eisdem noxium atque exosum fiat, cum si ob grauiorem causam, confitentem prodere concessum esset, facile talis licentia & alios casus inconcessos extenderetur, non sine graui sacramenti irreuerentia & humani salutis iactura.

NB. Si quis Confessario extra confessionem sacramentalem dicat: Hoc tibi secretum committo, tanquam sub sigillo confessionis, & confessarius, ita acceptet, orietur hinc obligatio tantum naturalis secreti, non item sigilli sacramentalis: quare ob grauius malum Reip. vel proximi innocenti auertendum, quandoque denuntiari poterit.

Confessarius enim obstante confessione, potest ea notitia vti, quam aliunde accepit, dummodo vna alterum non adiuuet, & scandalum cesset, v. c. Si sacerdos ob iudicia constituerat Caium de furto accusare, & postea Caius furtum confiteatur, accusationem postea confessarius nihilominus prosequi potest sine violatione sigilli; modo non vtatur coartatione confessionis, sed tantum iudiciis ante vel post confessionem acceptis, quamuis propter scandalum

dalum

dalum vitandum, præstat talem obligare, ut alteri sacerdoti confiteatur. Item parochus publicum concubinarium, usurarium, quem non absolutum à confessione dimisit, postea publicè à communione repellere potest, addita monitione, ut prius peccati statum describat.

4 Sub sigillum confessionis non tantum cadunt peccata confitentis, sed etiam complicitis, item circumstantiæ peccatorum, quas taceti pœnitentis interest, v.c. Si quis dicat, se spurium esse, nam alioquin non minus exosa redderetur sacramentalis confessio, quam si peccata ipsa manifestare licitum esset. Porro quæ nullo modo ad confessionem spectant, v.c. quod quis velit contrahere matrimonium, sub sigillum non cadunt, sed sæpè sub obligationem naturalis secreti.

5 Sub sigillum non tantum cadunt peccata omnia præterita, sed etiam quod positum non abstinendi in futurum.

6 Sigillum confessionis violat Confessarius, si generatim dicat Titium confessum esse peccatum mortale, casum reservatum, aut si peccatum veniale in specie reavelet; secus si in genere dicat, Titium sibi confessum esse venialia, vel benè confessum.

NB. Indirectè violat secretum, qui dicit, Titium minutissimis peccatis suis sæpè sibi molestum esse; significare enim videtur illum scrupulosum esse.

NB. Parochus audita confessione subditi habentis casum reservatum, dans literas ad vicarium, in quo expressè insinuat hunc habere casum reservatum,

hæretum, violat secretum, si sine consensu pœnitentis talia scribat.

Confessio non tantum expressè, sed etiam tacite reuelari potest. v.c. Si Confessarius duorum fratrum confessiones excipere soleat, & unum eorum commendet, quod exigua seu vix vlla peccata ad confessionem asferat periculum violandi sigilli, incurrere potest ob tacitam seu indirectam representationem alterius.

Confitentibus tamen ob indispositionem & absoluti non sunt, Confessarius testimonium dare debet factæ confessionis. Nam confessarius violat sigillum confessionis, si directè vel indirectè significet, se pœnitentem suum ob indispositionem non absoluisse. Hoc autem Confessarius significat, si aliis dans huius schedulam, neget propter indispositionem confirmatam ex eo, quod tale homini publicè petenti S. Eucharistiam perinde ac aliis danda est ad infamiam eius vitandam. Ergo ob eandem causam, perindè ac aliis schedula testimonii dari debet. Neque tunc confessarius mentitur, cum sit ipsi confessus, licet non absolutus. Neque cooperatur peccato, factam promotione: nam satisfacit officio suo, & alterius culpa est.

NB. Si qui simulatè confiteantur, vt hæretici solum ad vitandam infamiam, talibus neganda est schedula à confessario, ne eorum perniciosæ simulationi cooperetur.

Con-

- 9 Confessarius de peccatis ex sacramentali confessione acceptis, neque cum iis loqui potest, qui ea ante cognita habent, siquidem & hoc ingratum esse potest confitentibus, eosque à confessione abstinere, neque cum ipso pœnitente, cum ea res pudorem iniicere, & exprobrationem continere solear, quanquam si pœnitens prior loquatur, tunc eo ipso ipsi confessario manifestò licentiam tribuit.
- 10 Expedit vt confessarius nunquam etiam generatim, ac nulla persona nominata loquatur de peccatis cognitis in confessione v.c. in hac ciuitate committantur graua peccata. Nam eiusmodi reuelatione homines simplices offenduntur, putantes sigillum violari; tum quia communitas infamatur, quæ infamia in pœnitentes etiam tanquam membra retundat.
- NB. Violator secreti sigilli est, qui dicit, primus confitens, quem audiui, fuit adulter. Quid enim si alio tempore prioris sui dicti oblitus, dicat Tertium ante alios omnes sibi confessum esse; qualem historiam olim narrauit professor in Theologia morali. Simile est, si confessarius dicat. Hodie mihi sacerdos graue peccatum confessus est? Quid enim? si hoc audiens probè nouit, tantum 3. sacerdotes ipsi confessos fuisse, duos verò esse innocentissimæ vitæ, nonne violentam de tertio suspicionem concepturus est.
- 11 Confessarius interdum generatim monere potest, vt caueatur, vigiletur, sed maxima adhibita cautione, vt possibile non sit, pœnitentem in suspicionem venire.
- 12 Confessarius interrogatus iurare etiam potest, se nihil scire de peccato, intellige vt priuatum hominem,

heri, cui edicere liceat; imò obiurgare, si necesse sit, interrogantem, quod illum interroget.

Si confessarius proprium peccatum confiteri non possit nisi violando sigillum confessionis, debet illud reticere. Ratio, quia præceptum sigilli seruandi strictius & omni casu obligat, non item præceptum affirmatiuum confitendi omnia mortalia. Nam integritas formalis ac perfecta peccatorum enarrandorum, non est de essentia sacramenti, sed est tantum præcepti positiui, quod cum magna difficultate non obligat.

Vnicus est casus, quo obligatio sigilli sacramentalis cessat, si pœnitens licentiam dedit loquendi de peccato suo. Ratio est, quia obligatio sigilli, ex Christi institutione profecta, partim vtitur naturalis secreti ratione, partim reuerentia sacramenti, ne fidelibus exosum reddatur. Vtraque verò ratio cessat, si pœnitens confessario licentiam det, tunc enim neque iniuria ipsi infertur (nam sicut promissio ex voluntate promissarii, & depositum ex voluntate deponentis: ita & secretum ex voluntate committentis dependet) neque infertur irreuerentia sacramenti: siquidem id fidelibus nequaquam exosum, sed potius commendabile redditur, si sciant confessario concessum esse loqui de peccatis in confessione auditis, vnico illo casu, si pœnitens existimans sibi, id vtile fore, licentiam tribuat. Oportet tamen licentiam hanc esse omnino voluntariam, & nullo modo præsumptam; nam si præsumpta voluntas sufficeret, redderetur non minus odiosum sacramentum pœnitentiæ.

Si error in foro pœnitentiæ commissus fuerit à confessario, qui postea corrigendus est, debet pœnitens

tens

tens postea licentiam dare de peccato loquendi: si dare nolit, nihilominus confessarius errorem corrigere poterit, quia tunc proprie non loquitur extra consuetudinem, sed supplet, & proficit eam, quae ante inchoata & imperfecta manserat.

16 Si poenitens licentiam loquendi de peccatis suis intra confessionem dederit, reuocare deinde potest, eò quod notitia illa semper maneat sacramentalis, ideoque eius conditionis, ut confessarius nunquam illi uti liceat, nisi confitens velit. Quod si poenitens extra confessionem licentiam dedit, tunc, quia desinit esse notitia sacramentalis, perinde se habet, ac si secreti alicuius reuelandi facultas concedatur.

17 Præter confessarium, ad quem sigillum confessionis principaliter spectat, etiam aliarum personarum obligantur ad tuendum, ad quas sacramentalis confessio immediate vel mediate peruenit, v. c. astantes, interpretes, ii, quibus confessarius malitiosè peccatum manifestauit. Ratio, quia res in ordine siue intentione ad sacramentalem absolutionem manifestata, ex Christi institutione ac præcepto, usu & traditione Ecclesiae confirmata, hoc onus seu obligationem annexam habet, ut à nemine, ad quemcunque eius notitia peruenerit, si graui sacrilegio & irreuerentia sacramenti reuelari possit. Et sicut pacto & conuentione hominum efficitur, ut quicumque pignoris possessionem consequitur, ratione eius obligationem contrahat: ita etiam Christi præcepto, per Ecclesiae traditionem & communem fidelium persuasionem confirmato effectum est, ut quicumque confessionis sacramentalis notitiam consecutus est, ratione eius ad reticendum obligatus existat.

Si

Si confessarius cum licentia pœnitentis peccatum 18
 alteri manifestavit, non videtur iste obligatus sacra-
 mentali sigillo, nisi talis manifestatio facta sit ex cau-
 sa pœnitente ad sacramentalem absolutionem v. c.
 consulto superiori doctiore ad intelligendum casum
 propositum in confessione.

Qui scriptam confessionem reperit, non videtur 19
 sacramenti sigillo astrictus, quo minus in casu gra-
 vissimæ necessitatis reuelari possit, eò quod talis
 scriptura non sit confessio sacramentalis, sed tantum
 motè & per accidens ordinetur ad sacramentum
 confessionis. Arcitissimo tamen secreto naturali re-
 stor obligatur, vt mortale sacrilegii committat, si
 graua peccata consultò legat, & aliis manifestet,
 nec iudex ex tali notitia ad criminis inquisitione
 accedere potest, vel si processus institutus iam fuit,
 sciendi eum & pro infecto haberi oportet, quia li-
 ter eiusmodi scriptura nō sit confessio sacramenta-
 lis, est tamen via ad eam, ceditq; in irreuerentiam
 sacramenti, si occasione illius, quod in salutem ani-
 mæ a Christo institutum fuit, aliquis de trimentum
 patitur: legens leuia, & euulgans, peccat ve-
 ritaliter, non violans sigillum, sed tantum naturale
 secretum.

NB. Id casu grauissimæ Reipub. necessitatis, po-
 tuit reuelari huiusmodi scriptura, quatenus præci-
 pi necessarium est ad impediendum maius malum,
 respectato iure naturæ, minor iactura hominis, ta-
 men schedulam scribendi posthaberi potest. Excipe,
 si confessio in scripto sacerdoti data, ab eodem
 postea amissa esset, nam talis manifestatio facta
 sacerdoti per scripturam in ordine ad sacramen-
 talem absolutionem accipiendam, verè sacramenta-
 lis est,

Aaaa lis est,

lis est, ideoque sub sigillum cadit, ut ea nullo casu
quocunque homine sine licentia peccatoris reuela-
ri possit.

20 Pœnitens non obligatur sacro sigillo cōfessionis,
sed interdum lege naturalis secreti, ne aliquid ex cō-
fessione reuelet, quo vel seipsum sine iusta causa in-
famet, vel confessariis bonæ existimationi de-
trahat.

21 Etsi nunquam liceat alteri significare peccatum ex
sola confessione cognitum, accidere tamen potest,
ut liceat facto aliquo significare iis, qui peccatum
ante cognitum habent, eius confessionem factam
esse, v. c. si plures conspirarunt in nece[m] confessarii,
& Titius v. c. istud propositum confiteatur, potest ta-
lis sacerdos postea fugere, tamen si certus sit, socios
cōspirationis exinde in suspicionem vel cognitionē
venturos, quod Titius peccatū istud suum confessus
fuerit. Nam fugā suā sacerdos solū exhibet signum,
quod nullo modo spectatis omnibus circumstantiis
aptum est ad manifestandum peccatum secundū se,
sed solum ad peccati confessionem manifestandā iis,
qui peccatum secundū se ante cognitum habuerūt.
Sic etiam v. c. si confessarius hominem ob publica
latrocinia morte damnatum apud alios commēdet,
quod bene de peccatis suis cōfessus fuerit, nullo mo-
do violat sigillum, quia enim exhibet signū, quo co-
gnosci possit, hunc hominem commisisse latrocinium,
sed solum, ut iis qui latrocinia eius ante cognita ha-
bent, exinde colligant, quod illa confessus fuerit.
Imò etiam si ex fuga sacerdotis in superiori exemplo
confitendi periculum immineret, ne à sociis occi-
datur, tamen sacerdos potest fugere, cum id agen-
dos

Si sigillum non violer: quapropter ius naturale
 ipsi permittit, vt vitam propriam alienæ anteponat.
 Sed quia hic casus rarissimus & speculatiuus potius,
 quam moralis censeretur, ideo non est timen-
 dum, quod confessio inde odiosa reddatur.

Confessarius noticia, quam ex sola confessione ²²
 haufit, vti non potest in externa gubernatione, ad-
 ministratione sacramentorum. v. c. Paro. hus sacra-
 menta Eucharistiæ, extremæ vnctionis, matrimo-
 nii assistentiam, occultata causa, denegare iis non
 potest, quorum impedimentum ex sola confessio-
 ne sacramentali cognitum habet. Prob. quia sigil-
 lum confessionis, si secundum omnem suam latitu-
 dinem accipiatur, obligat sacerdotem non tantum
 in ordine ad alios, sed etiam in ordine ad ipsum con-
 fitentem, ne ei peccatum ex sola ipsius confessione
 cognitum, obiiciatur, exprobetur, aut in memori-
 am reuocetur. Talis autem exprobratio re ipsa
 accidit, si sacerdos confitenti suo propter auditam
 eius confessionem sacramentum Eucharistiæ, ordi-
 nis, &c. denegat, vel eum ab officio remoueat, ple-
 neque enim vel probabili suspitione deprehendet,
 si fieri propter peccata, quæ confessus fuerat, ideo-
 que sacramentum confessionis eidem graue & dam-
 nosum fiet.

Deinde probatur, quia forum sacramentalis pœ- ²⁷
 nitentiæ omninò segregatum est à foro externo gu-
 bernationis & iurisdictionis. Vnde non oportet
 notitiam sacramentalem extra illud forum secretæ
 penitentiæ ad publicam gubernationem exten-
 dere.

24 Si complex peccati confessario licentiam dedit, tunc potest alterum complicem speciatim examinare, si licentiam non accepit, tantum generatim quærere debet, vtrum aliud præterea peccatum admisit, quod animum grauet. Tunc autem etiam speciatim interrogare per notitiam illam sacramentalem non impeditur, si tale peccatum sit, de quo alius eiusdem conditionis personas interrogare solet.

Si confessarius non ex confessione complicis, sed extra confessionem, ex aliorum fideli relatione peccatum pœnitentis cognouit, plerunq; speciatim examinare potest, imò etiam debet, negantem tamen absoluere cogitur, cum cogitare debeat vel alteri confessum esse, vel ob periculum iam confiteri non posse, aut eos, qui retulerunt, mentitos fuisse: siquidem *in pœnitentia foro credendum est: confitenti sicuti contra se, ita & pro se.* Quod si confessarius criminis notitiam, etiam extra confessionem manifestam habeat, v.c. oculis fuit vidit hominem furantem, audiuit blasphemantem, adeoque omnibus circumstantiis consideratis, animaduertat confitentem, qui peccatum illud negat, dispositum non esse, sed simulatorem egregium, tunc absolutionem illi negare debet, ob honorem sacramenti.

C A P. XV.

De satisfactione.

Satisfactio (accepta pro compensatione) distinguitur à restitutione seu damni illati compensatione. Restitutio enim consistit in rebus, quia per eam res ablata vel eadem, vel in æquivalente restituuntur. Satisfactio autem potius in actionibus consistit, quia per eam iniuria in personam redundans,

CONTRA